

Izhaja

vsak četrtek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankirani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasiło koroških Slovencev

Velja

za Avstro-Ogrsko . . . K 6:—
» Nemčijo . . . » 7:50
» ostalo inozemstvo . . » 9:—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej. Posamezna številka velja 16 h.

Za oglasila se plačuje po 10 h, med besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². Za poslano se plačuje po 15 h, za parte, zahvale in izjave ter za oglašje med besedilom po 20 h za 1 cm². Za male oglašje se plačuje po 4 h, debelo tiskano 6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h. Za izvestilo pri upravnistvu 40 h posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov: Upravištvu lista »Mir« v Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26. Poštnohranilnični račun št. 96.232.

Leto XXXVII.

Celovec, 25. oktobra 1918.

Št. 43.

Proglas na jugoslovanski narod.

Narodno Vječe SHS. naznanja iz svoje seje, ki se je vršila dne 17., 18. in 19. oktobra tega leta, narodu Slovencev, Hrvatov in Srbov, da prevzame od tega časa naprej, pooblaščno od vseh narodnih strank in skupin, v svoje roke vodstvo narodne politike. Od sedaj naprej v splošnih narodnih vprašanjih nobena stranka, nobena politična in parlamentarna skupina ne bo več vodila nikake posebne politike niti ne bo stopila zasebno v pogajanja s faktorji izven naroda, marveč bo v vseh teh vprašanjih v bodoče edini predstavitelj in odločilni činitelj Narodno Vječe.

1.

Zahtevamo ujedinjenje celokupnega našega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov na vsem njegovem etnografskem teritoriju, kjer naš narod danes živi, brez ozira na katerekoli pokrajinske in državne meje, v eno samo edinstveno, popolnoma suvereno državo, urejeno po načelih politične in ekonomske demokracije, ki vsebuje v sebi odpravo vseh socialnih in gospodarskih krivic in neneakosti.

2.

Zahtevamo, da bo na bodoči mednarodni mirovni konferenci zastopan naš narod enotno po svojih posebnih odposlancih.

3.

Vsled tega odklanja Narodno Vječe načrt rešitve narodnega vprašanja, ka-

V Zagrebu, dne 19. oktobra 1918.

Dr. Anton Korošec,
predsednik.

Dr. Ante Pavelić, Svetozar Pribičević,
podpredsednika.

Narodno vječe SHS.

Narodno vječe (Narodni svet) Slovencev, Hrvatov in Srbov je imel 17., 18. in 19. oktobra posvetovanja v Zagrebu. Osrednji odbor se je konstituiral sledeče: Predsednik dr. Ant. Korošec, podpredsednika dr. Ante Pavelić in Svetozar Pribičević, tajniki dr. M. Drinković, dr. Lorković in dr. Budisavljević. Dr. Korošec je bil soglasno in z velikanskim navdušenjem izvoljen za predsednika. Zagrebški listi so izvolitev dr. Korošca z navdušenjem pozdravljali in pravijo, da mu neomajno zaupajo.

Glasiło hrvatsko-srbske koalicije je objavilo oster članek proti Madjarom, v katerem pravi: Jugoslovani in ž njimi Hrvatska ne priznavajo več državne pravne nagodbe, na katero se naslanjajo Madjari. Ogrski ministrski predsednik je povabil hrvatskega bana Mihalovića na avdienco, ki jo je pa ban — odklonil, češ da v teh časih nima za to časa.

kršen je podan v avstrijskem cesarskem manifestu z dne 16. oktobra, kakor tudi vsak bodoči predlog, ki bi imel namen rešiti naše narodno vprašanje samo deloma ter mu odvzeti njegov mednarodni značaj.

4.

Narodno Vječe smatra, da more samo s sprejetjem teh načel zagotoviti trajni mir med narodi, združenimi v svobodnih državah, in s tem omogočiti zvezo narodov in splošno razoroženje.

5.

Narodno Vječe izjavlja, da se bo po obcih načelih demokracije vsem drugorodnim manjšinam v državi Slovencev, Hrvatov in Srbov zagotovil svobodni razvoj, sosednjim državam v zaledju pa omogočil in zagotovil trgovsko-prometni dohod na morje, toda brez poseganja v našo teritorijalno celokupnost in državno suverenost.

Narodno Vječe pozivlja celokupni naš narod ene krvi in jezika, ene duše in enega srca, da se zastavi za uresničenje teh zahtev in načel z ono udanostjo in samozatajevanjem, ki jih zahteva sedanja usodepolna doba. Združimo se torej vsi v eno veliko, nerazdružljivo narodno kolo, kateremu je pred očmi samo veliki ideal narodnega ujedinjenja, svobode in neodvisnosti, da se s tem pokažemo vredne velike dobe, v kateri živimo, in velikih nalog, katere smo prevzeli.

Dr. Korošec se kakor Čehi poda v Švico proučevati položaj zunaj države; kakor Jugoslovani so tudi Čehi izdali manifest na češko-slovaški narod, povdarjajoč: Češko vprašanje ni več avstrijsko, marveč mednarodno in se torej ne bo rešilo na Dunaju, ampak na mirovnem zboru.

Wilsonov odgovor Avstro-Ogrski.

Na avstro-ogrsko mirovno ponudbo z dne 4. oktobra je predsednik Združenih držav odgovoril 18. oktobra po švedskem zastopniku. Vsebinsko Wilsonovega odgovora je ta-le:

Predsednik smatra za svojo dolžnost, da sporoči avstro-ogrski vladi, da se s predloženim predlogom te vlade ne more pečati, ker so se od njegove poslanice z dne 8. januarja izvršili gotovi dogodki največje važnosti, ki zahtevajo dvojno kompetenco in so odgovornost vlade Združenih držav izpremenili.

Med 14. pogoji, ki jih je stavil tedaj predsednik, je bil sledeči: Avstro-ogrskim narodom,

katerih prostor med narodi želimo videti zavarovan in zasiguran, naj se podeli najsvobodnejša možnost za avtonomni (samostojni) razvoj.

Odkar je bil ta stavek spisan in pred kongresom Združenih držav izrečen, je vlada Združenih držav pripoznala, da je med Čehoslovaki in Nemci ter avstro-ogrsko državo vojno stanje in da je češko-slovaški Narodni svet dejansko vojskujoča se vlada, ki ima primerno oblast, da vodi vojaške in politične zadeve češko-slovaškega naroda. Ameriška vlada je tudi na najobsežnejši način pripoznala pravico Jugoslovanov, da stremijo po narodni svobodi. Zato predsednik ne more več pripoznati samo avtonomijo teh narodov kot podlago za bodoči mir, ampak je prisiljen, da zahteva, da so oni in ne on sodnik o tem, kakšna akcija in mišljenje narodov o svojih pravicah in svoji usodi jih naj zadovolji kot člane družine narodov.

Prejmite, moj gospod, ponovno zagotovilo mojega največjega spoštovanja.

Podpisan: Robert Lansing.

Manifest na narode.

Cesar je izdal oklic na avstrijske narode, podpisan od cesarja in Hussareka. V oklicu, ki je itak povsod nabit, se glasi: Želje avstrijskih narodov se morajo pri tem delu skrbno in spozumno vpoštevati in natančno izpolniti. Avstrija naj postane po volji svojih narodov zvezna država, v kateri naj si ustvari vsak narod, kjer je naseljen, svojo lastno državo. Od Poljakov obljudeni deli se puščajo na stran, ker se smatra, da bodo združeni s poljsko državo. Trst s svojo okolico bi po željah svojega prebivalstva zavzel posebno mesto. Ta preustrojitev se ne dotakne dualizma. Narodi naj sodelujejo pri tem delu po narodnih svetih, ki naj bodo sestavljeni iz državnih poslancev.

Ta manifest je zadel v vsej naši javnosti na najodločnejši odpor. Hussarek, ki edini je po ustavi zanj odgovoren, se s tem manifestom postavlja proti stališču Jugoslovanov; po tem manifestu bi dobili Slovenci le neko avtonomijo, da bi nam jo Nemci v doglednem času zopet vzeli. Vrhtega so nemški listi že pred manifestom objavili razloge, da bi bila — Drava narodna meja. Manifest te meje ne omenja, ker bi bila to že prevelika žalitev Jugoslovanov. Drava v celem svojem toku nikjer ni narodna meja.

Jugoslovani imamo tudi že svoj Narodni svet, ki smo si ga izbrali po zastopnikih sami po svoji volji.

Sicer so pa dogodki ta oklic prehiteli in bi bilo škoda vsake nadaljne besede. Wilson se je v zadnjem odgovoru postavil popolnoma na stališče jugoslovanskih zahtev, in baron Hussarek je v delegacijah sprejel Wilsonove zahteve kot podlago za nadaljno pogajanje.

Brez nas — reveži.

Koliko samohvale smo čitali pred vojsko in med vojsko v nemških listih. Nemci so, ki vzdržujejo državo, oni plačujejo skoro vse davke, oni vzdržujejo druge narode; skratka: Nemci so bili v državi vse, drugi narodi pa naj bi bili zadovoljni, da nas po receptu kneza Rosenberga ne spodijo iz države.

In danes? Danes, ko podajamo Nemcem slovo, ker ne maramo več igrati vloge sužnjev, pretakajo Nemci za nami bridke solze in se ne morejo od nas ločiti. Ni to morda srčna bolezen, ampak žepna ljubezen, vprašanje kruha! Alpski Nemci pravijo, da brez Slovencev ne morejo živeti. Tako je „diktila“ Tagespost še 17. oktobra, da morajo slovenske dežele, Trst in Istra ostati v politični in gospodarski zvezi države alpskih Nemcev, četudi z narodno samostojnostjo

(autonomijo). Seveda prihaja Tagespost s to zahtevo dve leti prepozno! Ko bi imeli Nemci le trohico politične zrelosti in razsodbe, bi se z vsemi rokami oprijeli našega programa in pozdravili iz dna duše izjavo, ki jo je prečital v državnem zboru dne 2. oktobra dr. Korošec in ki so jo prej v Zagrebu 24. septembra podpisali v imenu narodnih organizacij Slovencev, Hrvatov in Srbov zastopniki teh organizacij. Ta izjava se glede dohoda na Jadransko morje glasi:

„Pristanišča onega dela Jadranskega morja, ki spada po prebivalstvu, po otočju ali po svojem zaledju v gospodarsko področje in posest našega naroda, naj so odprta vsem narodom, torej tudi onim narodom, ki žive v našem zaledju, za potrebe eventualnega njihovega trgovskega prometa, in naš narod bo sklenil mednarodne dogovore, ki bodo uredili in zajamčili to svobodo.“

Tudi vsemogočna Neue Freie Presse je zapisala 17. t. m.: „Nemci v Avstriji se v skrbeh povprašujejo, ali njihova narodna država, odrezana od dovoza živil, brez učinkovitega vpliva in stisnjena od slovanskih narodnih držav, ne bo prisiljena, nositi breme? Kako more Avstrija dati iz rok svoje narode, ne da bi dobila prej jamstvo za skupnost. Država, ki dolguje sedemdeset milijard, politično ne sme biti tako radodarna.“

Resno urejevana „Arbeiter Zeitung“ razmišlja o gospodarskem ozemlju nemške Avstrije in Jugoslavije in pride do zaključka, da avstrijski Nemci brez Jugoslovancev ne morejo živeti, Jugoslovani pa lahko brez njih. Še več! V interesu jugoslovanske industrije bo, če se Jugoslovani ločijo od Nemcev, ker se bo mogla razviti; sedaj pa jo je dušila nemška industrija. Sicer se bodo pa Jugoslovani kot agrarni narodi lahko preživel, nemška Avstrija pa ne.

„Pred vojsko, piše Arb. Z., je naše gospodarsko ozemlje štelo 51.4 milijonov prebivalcev, sedaj, ko je Ogrska proglasila svojo samostojnost, samo še 28.6 milijonov prebivalcev. Mir bo pa naše gospodarsko ozemlje še zmanjšal. Ako se poljski okraj Galicije in italijansko ozemlje Tirolske izloči iz našega gospodarskega ozemlja, izgubimo zopet dežele z najmanj 4.5 milijoni prebivalstva. Ostane gospodarsko ozemlje, ki je za našo (nemško) industrijo veliko premajhno. Čisto agrarni narodi kakor Jugoslovani in Ukrajinci na vzdržanju takega gospodarskega ozemlja nikakor nimajo istega interesa, kakor nemško-avstrijsko industrijsko ljudstvo. Nasprotno! Njihove meščanske višje plasti želijo gospodarsko ločitev od nas, da bi, oproščene konkurence od strani nemško-avstrijske industrije, mogle razviti lastno nacionalno industrijo. Jugoslovani želijo združitev vseh jugoslovanskih dežel v samostojno državno in gospodarsko ozemlje in enake želje se oglašajo sedaj tudi pri Ukrajincih.“

Tako pišejo nemški časopisi. In na naši strani? Naši strokovnjaki so že zdavna proračunali in prišli soglasno do zaključka, da čaka Jugoslavijo vsled svoje sijajne lege ob morju, vsled naravnega bogastva in neizčrpanih zakladov ter darovitosti Jugoslovancev sijajna bodočnost. Vrh tega se vprašujejo, kako bi mogli v stari Avstriji poravnati velikanske dolgeve? Dr.

Steinwender je v eni zadnjih sej komisije za državne dolge dokazal, da ni za Avstrijo nobene druge rešitve, ako se hoče sploh še kaj premoženja rešiti, kakor bankerot, katerega takojšnje razglasitev je zahteval z vso odločnostjo. Nemško časopisje je mnenja, da bo treba državne dolge razdeliti na posamezne razpadle dele tako, kakor se je sedaj delilo skupno državno premoženje. A dr. Ribnikar odgovarja na to v „Slov. Narodu“: Vsakdo bo po možnosti prenašal le toliko bremen, kolikor je sokeriv, da so se dolgovi napravili. Po našem mnenju je to vprašanje tako važno, tako globoko v interese posameznih narodov segajoče, da ga je nemogoče rešiti pred kakim drugim sodiščem, kakor pred sodiščem narodov samih. Še predno se je začela vojna, bi dunajski mogotci morali vprašati narode, če so za vojno in če so pripravljeni nositi vojna bremena. Na Dunaju so pa poslali domov še parlament, samo da ne bi mogel odgovarjati na tako važna vprašanja. Zastopniki jugoslovanskega in češkega naroda v dunajskem parlamentu niso nikdar glasovali za vojna bremena, ki jih je državi naprtla avstrijska vlada. V popolnem sporazumu s svojimi narodi se niso držali v tem oziru le pasivno, marveč so glasovali naravnost proti vojnim obremenitvam. Ne motimo se, ako menimo, da se naši narodi tudi sedaj ne bodo potegovali za dedščino avstrijskega in ogrskega državnega gospodarstva. Radevolje prepuščamo tako avstrijskim Nemcem kakor Madjarom ugodno priliko, da postanejo brezpogojni univerzalni dediči tega premoženja, četudi vemo, da so spravili v svoj žep krščen in nekrščen židje na Dunaju in v Budimpešti malone vse vojne dobičke.

Slabo kaže torej za avstrijske Nemce, pa se še danes niso spametovali. Kako že pravi latinski pregovor: Kogar hoče Bog uničiti, ga udari s slepoto!

Narodni svet za Koroško

je dne 17. oktobra t. l. pri svojem posvetovanju o določitvi severne meje bodoče Jugoslavije storil soglasno sledeči sklep:

Zahtevamo kot sestavni del države S. H. S. vse ozemlje dosedanje kronovine koroške, kjer je prebivalo skozi zadnja stoletja slovensko ljudstvo. Narodnim manjšinam se zagotovi zakonito varstvo.

Vojni položaj.

V Belgiji je sovražnik zelo napredoval. Zavzel je Ostende, Brügge, prodril do nizozemske meje od Sluisa—Maldegen—Ursel. Dalje južno je zavzel Thielt, Kortrik. Na Flandernskem je zavzel Roubaix, Lille, Douai. Vzhodno od Cambreja stoji na črti Solesmes vzhodno od Cateau. Vzhodno od Laona stoji na črti Liesse—Sissonen—Asfeld. Med St. Quentinom in Laonom pa se Nemci dobro drže kot klin do La Fere. Ob Aisni so se Nemci umaknili čez črto Vouziers—Grandpré.

Silno napredujejo Francozi in Srbi v Srbiji in Črnigori. Zasedli so Zaječar ob bolgarski meji, severno od Niša Aleksinac in ob Moravi Kruševac. Trditve francoskih listov, da so Srbi že v Belgradu, ni resnična. Francozi poročajo, da so srbške in francoske čete 17. t. m. zasedle Nikšić sredi Črnogore. Na cestah iz Peči so zajele antantne čete silno mnogo trena. Z Dunaja se poroča, da so četaši vdrl v Bosno in zasedli Sarajevo. Uradno se o tem prav nič ne poroča in ni verjetno.

V Albaniji se naše čete nadalje umikajo. Vsled strateškega položaja je Albanija za naše čete nevzdržljiva. V Ukrajini je ves naš položaj odvisen od političnega. Poljaki osnujejo svojo armado in so polni sovraštva proti Nemcem. Iz Kijeva je prišla privatna, nepotrjena vest, da so Francozi zasedli Odeso ob Črnem morju. To bi se moglo zgoditi le, ako je ententa že v posesti Dardanel in se ji je Turčija popolnoma vdala kakor Bolgarija. Ker so Nemci v Ukrajini v nevarnosti, da jim poljska armada prestriže umik, nemške čete Ukrajino zapuščajo. Z italijanske fronte se poroča o manjših bojih.

Kanonik Ivan Žel

Mlada Jugoslavija vstaja k življenju, Ti, mili Ivan, pa legaš v grob. Vse svoje življenje si bil skromen; skromnost je tudi Tvoj delež ob smrti. Ne boš deležen vstajenja svojega naroda, ki si ga kot vzoren duhovnik posvečeval in vodil k večni Ljubezni, za katerega si neumorno delal in trpel. Nikdar v življenju nisi razžalil človeka, bridko pa si sedaj ranil srca koroških Slovencev, ker nas zapuščas prerano, še predno si mogel svoje velike duševne sile in vrline izrabiti in jih vse položiti na oltar Bogu in narodu.

V nedeljo opoldne smo prejeli iz Velikovca prežalostno vest: Kanonik Ivan Žel je umrl v umrl v soboto, dne 19. oktobra ob 10. uri zvečer, previden s svetimi zakramenti za umirajoče. Že v četrtek se je bila hitro raznesla žalostna vest, da se g. kanonik bori z življenjem in smrtjo. Vsa srca so trepetala v bojazni, da more vsak čas potreti naša srca tožna novica: Gospoda Žela ni več!

Vse, karkoli je gospoda kanonika poznalo, bo ta novica globoko pretresla. Najhujše bodeta zadeti pa seveda njegova ljubeča mati in dobra sestra Pepca, ki ste stali ob smrtni postelji.

Kanonik Ivan Žel je bil rojen 21. avg. 1883 pri Sv. Benediktu na Spod. Štajerskem. Višje gimnazijske razrede je dovršil v Beljaku. Nato je vstopil v celovško bogoslovje in je bil posvečen v duhovnika 21. julija 1907. Kaplanoval je v Št. Jakobu v Rožu, v Železni Kapli in par dni v Guštanju itd., nakar je bil imenovan za kapitel-skega kanonika in beneficijata v Velikovcu. Povsod, kjer je služboval, je ostal v najboljšem spominu, zlasti še v srcih nežne mladine. Posebno prirčno je pa bilo prijateljstvo med njim in sobrat. Kot družabnik je bil izredno prijeten, vedno vever in vesel ter navdušen pevec. Bil je tudi izborni organizator. Zadnja leta se je zlasti zanimal za združništvo. V sredo prejšnji teden ga je priklenila na postelj španska bolezen, ki ji je podlegel, prej tako zdrav in močan.

Podlistek.

Iz novih pesmij Borisa Mirana.

(Prijatelju v spominsko knjigo. Priobčil F. S. Segula.)

Mir in sprava!

Mir po zemlji bodi!
Ljudstva in narodi
V družbo se sklenite,
Bratje si bodite:
Ena skupna domovina,
Ena velika družina!
Mir, ljubezen in zvestoba
Vladaj, iz sveta hudoba! —
Um naj dela vaša vodi,
Srce zmote milo sodi,
Gospoduje naj pravica,
Sveta sveti vam resnica!
Proč sovraštvo in prepir!
Mir po zemlji, večni mir!

Prerokovanja.

„Mir“ je nekoč priobčil prerokovanje svetega Andreja Bobola, kdaj se bo zopet ustanovilo poljsko kraljestvo. Dominikanec o. Korzeniecki, pobožen duhovnik in goreč poljski domoljub, je bil velik častilec poljskega mučenika Andreja Bobola. Njemu je velikokrat priporočeval svojo ljubljeno domovino in poljsko ljudstvo. Ko se nekoč hoče podati k počitku, se mu prikaže sveti mučenik in mu ukaže, naj odpre okno. Ko Korzeniecki odpre

okno, vidi pred seboj namestu samostanskega vrta neizmerno ravnino. Svetnik pa mu govori: „Ravnina, ki leži pred teboj, je okolica mesta Pinsk, kjer sem bil jaz mučen za vero Jezusa Kristusa. Pa poglej zopet tja, in videl boš reči, ki jih vedeti želiš.“ Pater pogleda zopet čez ravnino in vidi, da je vsa pokrita z velikanskimi armadami Rusov, Avstrijcev, Angležev, Prusov, Francozov, Turkov in drugih narodov, katerih menih ni poznal, in ki so se med seboj strahovito borili. Svetnik pa mu reče: „Kadar bo sledil tej vojski, katere podoba si ravnokar gledal, mir, bo se Poljska zopet ustanovila in bodo mene častili za glavnega patrona.“ Oče Korzeniecki je v strahu, da ga ne moti le domišljija, še prosil svetnika za kako znamenje, da je njegova prikazen resnična. In svetnik mu je zatrdil, da je vse resnica, ne domišljija in se je dotaknil s svojo roko mize. In drugo jutro so o. Korzeniecki in drugi njegovi somenih ogledovali in občudovali natančni sled svetnikove roke na mizi. Pripomnim, da je ravnina okoli mesta Pinska ravno kraj, kamor so najdalje na vzhod prodrle nemške in avstrijske čete. In da so se vsi zgoraj imenovani narodi in še drugi bojevali v sedanji vojski. Kdo bi bil mogel, recimo, še pred desetimi leti po človeški pameti soditi in napovedati, da se bodo še kedaj Turki bojevali na Ruskem? Pa zgodilo se je v sedanji vojski. To prerokovanje pa je iz leta 1819. Svetnik Andrej Bobola, jezuitski duhovnik, je bil mučen od kozakov zavoljo katoliške vere leta 1657. v Janovu blizu Pinska.

Prerokovanja. Da so prerokovanja mogoča

in nekaterim ljudem dana, četudi silno redko-kdaj, to razume vsak verni kristjan. Uči tudi sv. apostol Pavel. Pa ta prerokovanja so včasih temna in ne zadosti jasna (zgornje je sicer zelo jasno). Dalje je v prerokovanjih včasih več dogodkov med seboj pomešanih, dogodkov, ki so sicer po času daleč ločeni eden od drugega. Tudi se včasih napoveduje kaj takega, kar se nam zdi skoro naravnost nemogoče, in vendar poznejši čas dokaže, da je bilo mogoče. „Pri Bogu ni nemogoča nobena reč,“ je rekel nadangel Gabriel. Kar se tiče namena prerokovanj, tako je pred vsem glavni namen čast božja, torej je tudi gotov znak resnične prerokbe resna stvar, resni predmet in ne kake „vajže“ ali neumnosti. Drugi namen je poveljanje sv. vere in Cerkve, tretji osrčenje dobrih kristjanov in recimo še četrti namen zažuganje božjih kazni hudobnežem in nemarnežem.

Imam knjigo: „Das Buch der Wahr- und Weissagungen“ (knjiga prerokovanj), 3. izdaja, tiskano l. 1884., po 2. izdaji, ki je bila tiskana l. 1849, katero tudi imam. Veliko prerokovanj je priobčenih v obeh izdajah, nekatere so v 3. izdaji izpuščene. Več teh prerokovanj je nad vse zanimivih in ako mi g. urednik prepusti v listu prostorček, bom najzanimivejša prepisal. So tudi taka vmes, da bi jih bilo pred nedolгим časom še nemogoče priobčiti, ker bi jih bil cenzor najbrž pograbil. Cenzor namreč hoče včas ustaviti tek časa ali celo zapreti resnici usta, ali pa se boji najmanjšega „bavbava“, da bi se ljudje ne puhnjali.

Mlad še, si je vendar stekel obilo zaslug na cerkvenem in narodnem polju. Vrzal, ki je z njegovo smrtjo zazijala, se bode dala le težko izpolniti; vsakdo nima enake zmožnosti, enake močne volje in enake gorke ljubezni, kakor rajni kanonik.

Mili prijatelj! Vse svoji moči si posvetil koroškemu rojakom; med njimi bodo počivali Tvoji zemeljski ostanki v svobodni zemlji. Nam vsem pa ostaneš v neizbrisnem spominu. In ko bomo obhajali vstajenje, se bo gotovo tudi Tvoj duh iz rajskih višav radoval. Počivaj v miru, dragi brat!

V zaželeni deželi.

(Fr. pl. Šuklje.)

III.

Okrožja, okraj in občine.

„Slovensko“ skupino razdelil sem že na tri približno enako obljubena okrožja. Tudi pri njih upravi nasvetujem organično zvezo uradniškega in ljudskega življa. Okrožju načeluje okrožni glavar, njemu stoji na strani od ljudstva po splošni, enaki, tajni volilni pravici izvoljeni okrožni svet. Naravno, da mora glavar razpolagati z večjim osebjem, katero je združeno v okrožni vladi. Ista se naj sestavi zopet tako, da so v njej spojeni stalni uradniki in izvoljeni, periodično se menjajoči odposlanci iz okrožnega sveta. Svoje prejemke naj le ti dobe iz blagajne okrožnega sveta. Tedaj prav tako kakor v deželi, le z neko znamenito razliko. Okrožnemu svetu namreč bi zelo pristiglo področje, postavljajoč oblasti mu ne bi dovolil, k večjemu bi mu privoščil neke normativno kompetenco in še to le sporazumno z okrožnim glavarjem.

Okrožje razpada potem v upravne okraje. Sedanjih okrajnih glavarstev ne bi hotel obdržati. Splošna sodba vseh poznavalcev obstoječe politične uprave jih obsoja, češ, prevelika so in preobsežna, da bi jih mogel spoznati njih predstojnik tako natančno, kakor bi trebalo. Prava upravna enota se i meni vidi sodni okraj, broječ približno 10—15.000 duš; z njim naj se tedaj krije tudi okoliš političnega okraja. Iz tega sledi, da bi se veliki sodni okraj, na pr. ptujski, celjski, okraj ljubljanske okolice itd. za upravne namene morali razdeliti na več manjših političnih okrajev.

Na organizacijo tega upravnega okraja polagam posebno važnost, v njem vidim nositelja cele načrtane upravne sisteme. Načelnika njegovega, okrajnega glavarja, predstavljam si kot dušo celega okoliša, glavni motor bodi gospodarskemu in kulturnemu napredku celega okraja. Da se pa vsaj približamo temu uzoru, stopi mu naj na stran okrajni svet, izbran od ljudstva. Ali v tem slučaju se ne bi zanašal na splošno, enako volilno pravico, temveč gledal bi pri sestavi okrajnega sveta strogo na to, da so uže po načinu izbiranja v njem zastopani najvažnejši stanovski poklici. In zakaj? Ker bi v tej korporaciji hotel združiti vse one premnogovrstne odboje, odseke in svete, katere sedaj sestavljamo in volimo s silno potratno časa in denarja ni čestokrat brez zaželenega uspeha. Čemu na pr.

Za danes torej, ko je Amerika na vrhu, in se oči in ušesa celega sveta obračajo nanjo, prerokovanje o Ameriki, kakor se nahaja v 3. izdaji te knjige:

„Amerika nudi občudovanja vreden prizor. Severni del dela neutrudljivo na svoji izobrazbi in pomnoženju svojega blagostanja; zna si pridobiti svobodo in pomnožiti svoj ugled.“

Vsi priseljenci, od katerih jih prihaja veliko iz južne Nemčije z znatnim bogastvom, se bodo imenovali srečne, da so zapustili Evropo.

Amerika se bo vedno bolj od enega konca do drugega bližala svojemu poklicu; njena naloga je velika, njen poklic veličasten, in kot bodoči učenik Evrope bo pokazala, kaj premore svobodni mož, ki spoštuje postavo in pravice ljudi.

Narodi in ljudje so ustvarjeni za samostojnost, in njihove sreče ne sme kratiti nobena sebična politika. Kaj premoreta razum in svoboda, kaže Severna Amerika in to ogledalo bo za mlade in stare živ, neovrgljiv učenik.“

Premislimo zdaj besede prerokovanja o izobrazbi, bogastvu, svobodi in ugledu Amerike. Srečni priseljenci zlasti južni Nemci, vojaški zavezanci, ki so med svetovno vojno v Ameriki. Premislimo dobesečno tretji in četrti odstavek prerokovanja in njuno zvezo!

Prihodnjič o Italiji, Avstriji, Francoski, Nemčiji, Rusiji in tako dalje.

na Kranjskem okrajni šolski svet, okrajni cestni odbor, zdravstveni svet itd., vse te različne korporacije, skrivajoče pod blestečo firmo „avtonomije“ svojo brezpomembnost in dejansko neplodnost? In čemu ta razloček, da ima sedanji okrajni glavar v enem takem na videz „avtonomnem“ zastopu edino in izključno besedo, k drugemu pa niti blizu ne sme, dasi služijo vsi brez izjeme javnim, tedaj političnim namenom! V okrajnem šolskem svetu brezpogojno zaukazuje predstojnik političnega okraja in pohlevno mu služi podložnik njegov, okrajni šolski nadzornik. Tam svojo voljo narekava okrajni glavar, v cestnem okraju pa — in ceste so vendar istotako del novodobne kulture, kakor šole — v tem zastopu pa niti besede nima! Nevzdržljive razmere! Združimo vsa ta „dissecta membra“, spojimo vse te funkcije v okrajnem svetu ter razpredelimo ga po osnovnem statutu v razne sekcije ali oddelke, katerim naj se poverijo dotične upravne naloge. Kadar pa gre za zadeve, tikajoče se uprave celega okraja, potem naj se zbere celi okrajni svet ter skupaj z okrajnim glavarjem ukrene naj, česar treba.

Kako pa s tehničnimi strokovnjaki, katerih potrebuje današnja uprava v vedno rastoči meri? Jasno je, da jih ne bomo imeli v vsakem okraju. Ali zato se več okrajev lahko združi v tehničen okoliš, tako da bo postreženo z inženirji, gozdarskimi tehnikami itd.

Istina je, da je ureditev okrajnih uradov baš tako važna kakor težavna. Dvigne se vprašanje, bode li okrajni svet imel zgolj „votum consultativum“ ali pa „votum decisivum“, bode li izvoljeni zastopniki ljudstva v njem zgolj „nasvetovali“ ali pa „določali“? Eno kakor drugo ima svoje težkoče in nedostatke. V prvem slučaju ti grozi nevarnost, da se ti skozi to luknjo zopet ne prikrade nesnaga komaj iztiranega birokratizma, v drugem pa se ti lahko pripeti, da v okrajnem svetu obdarovanem z neomejeno odločilno oblastjo, naposled zmaga strankarska pristranost na škodo objektivne pravične uprave.

Kako izogniti se dvojni tej nevarnosti? Rešitev te ngame delalo bo obilo preglavice bodočemu zakonodajalcu in pa upravnemu organizatorju. Morda bi najbolje bilo, da se pri onih zadevah, glede katerih okrajni predstojnik ne bi bil vezan na mnenje okrajnega sveta, slednjemu dovoli priziv na okrožje ter za slučaj odklonitve pritožba na upravno sodišče.

Kak bodi instančni tek pri novih upravnih oblastvih? Sedaj imamo v upravi tri instance: okrajno glavarstvo, namestništvo (oziroma deželna vlada) in ministrstvo. Mnogo preveč za točno rešitev! Odtod večinoma prihaja nedostatnost avstrijske uprave. Vsaka stvar se trikrat prežveka in premlewa, razsoja jo naposled ministrstvo, katero jo običajno najmanj pozna, ker jo gleda zgolj iz mrtvih aktov, ne pa iz žive istine. Posledica temu je, da je deželna vlada pravzaprav le večje okrajno glavarstvo; isto velja v še večjem obsegu o tretji instanci. Tedaj treba spremembe tudi v tem oziru. Dve instanci zavsem zadostujeta tudi v upravi. Od okraja gre priziv na okrožje. Pravna varnost pod to omejitvijo ne bo ogrožena, zlasti ne, ker bomo na vsak način za vsako „deželo“, tedaj tudi za našo „slovensko“ skupino ustanovili upravno sodišče, kateremu bi za svojo osebo področje drage volje razširil na zadeve „lastnega preudarka“, katere se sedaj pri avstrijskem upravnem sodišču načeloma izključujejo. Iz take preosnove upravnega prestopka bi pa izvirala še ta prednost, da bi deželna vlada kot najvišja instanca bodoče upravne skupine se stoprav mogla docela posvetiti svoji naravni ulogi, nadzirati, urejati in nadvladati celo gibanje upravnega ustroja!

A še za en korak dalje! Mari ne bi mogel po mojem načrtu izdatno zmanjšani politični okraj prevzeti tudi veliko večino občinskih poslov? V takozvanih „avtonomnih“ mestih, na prim. v Ljubljani, Mariboru, Celju, Ptujju itd. sta itak združeni okrajno glavarstvo in občina; mestni župan je ob enem okrajni glavar za mestni okoliš. Ne bi to bilo „mutatis mutandis“ izvršljivo tudi na kmetih? Povsod, po vseh avstrijskih deželah čujejo se več ali manj upravičene tožbe o slabi občinski upravi. Le deloma so utemeljene v nedostatkosti dotičnih županov, poglavitni vzrok tiči marveč v preobilici bremen, katera prešibkim občinskim plečam država navali in dežela. Kaj naj opravi revež, ki ga nagajiva usoda priklene na županski stolček, s težkimi butarami samosvojega in izročnega delokroga, brez strokovnih moči, prepogostoma celo brez kaznovalne pravice? V tem pogledu velja spominjati se prezanimive debate, katera sa je pred približno 30 leti vršila v kranjskem deželnem zboru baš o reformi občinskega reda. Nepozabni deželni predsednik baron Winkler, mož bogatih upravnih praktičnihkušenj ter goreč za blagor slovenskega naroda,

lotil se je sam pretežavnega dela, zboljšati naš občinski red. Svojega skrbno izklesanega aparata ni smel predložiti kot vladno predlogo, temveč pod trdko deželnega odbora spravil ga je v parlamentarno posvetovanje. V svojem znamenitem načrtu ustvaril je dvojno kategorijo občin: glavno občino in podobčino. I njemu videlo se je primerno in potrebno, sodni okoliši vzeti kot teritorialni obseg glavne občine, seveda z možnostjo, da se preobsežni sodni okraji razdele na več glavnih občin. In kako področje je privoščil svojim glavnim občinam? Ves izročeni delokrog in najvažnejše naloge samosvojega delokroga, tako da je kompetenca sedanjih občin, — „podobčin“ po Winklerjevem načrtu — v istini skrčil na oskrbo lastnega občinskega premoženja. Globoko zasnovan osnutek, tehnično dovršen do mere, katera daleč presega sedanje zakonodajne „umotvore“, toda ne brez — poglavitne hibe! Winkler moral je namreč ob istem času, ko je s krepko desnico rušil neprikladno poslopje občinskega organizma, morda proti svojem lastnemu prepričanju popolnoma se vzdržati i najskromnejšega poskusa, da bi predrugačil tudi državne politične urade. In tedaj so se dvignili baš iz krogov narodnih poslancev proti njemu in njegovi občinski reformi glasni ugovori, češ: „Kaj ima ljudstvo od take namene? Istina je, da bodo okrajna glavarstva s tako urejenimi občinami laglje izhajala, da bo olajšana državna uprava, a troški bodo zadeli in preobremenjali našega davkoplačevalca!“ Ugovori niso bili povsem neopravičeni in tudi pripadniki Winklerjevega načrta, kateri so se bili zanj zavzeli radi očitnih prednosti njegovih, jih niso mogli razveljaviti. In tako se je od domoljubnega deželnega predsednika izumljeni načrt velikopotezne občinske reforme za vselej pokopale v registraturi deželnega odbora!

Mizerija naše občinske uprave pa obstoja še dandanes ter se je še povečala tekom svetovne vojne. Sodimo, da jo korenito odpravimo po organični upravni reformi, ki jo nasvetujem. Tako skrajšanemu in omejenemu področju, kakor ga še puščrm današnji občini, more biti kos celo najslabotnejša občina. Niti ta okolnost je ne bi mogla več zavirati, ako bi slučajno, kar se žali-bog tolikokrat pripeti na zemlji slovenski, nikakor ne na korist zdravemu občinskemu življenju, še manj pa v prid narodni treznosti in štedljivosti — župan bil ob enem — krčmar! Ker po mojem mnenju se županstvo in sicer zelo častivredna gostilničarska obrt nič kaj posebno ne ujemata!

Dnevne vesti.

Narodni davek. Neimenovani je poslal za Narodni svet 20 K. Srčna hvala! — Gosp. Ivan Rebek, stavbeni in umetni ključavničar v Celju, je daroval Narodnemu svetu kot narodni davek 50 K. Srčna hvala! Posnemajte!

Narodni zbor nemške Avstrije. V deželni zbornici na Dunaju so se sešli nemški poslanci Avstrije, da ustanove samostojni „Deutschösterreich“, ki naj obsega vsa nemška ozemlja v Avstriji. Dohod od morja si bodo zagisurali s pogodbami z drugimi narodi. Izvolili so ustavni odsek, da izdela volivni red za konstituantno. Dr. Adler je izjavil, da žele nemški socialni demokrati, da se nemška Avstrija združi s sorodnimi narodi v svobodno zvezno državo, sicer bi se nemška Avstrija priklopila kot samostojna zvezna država Nemčiji. Pantz se je izjavil za najtesnejšo zvezo z Nemčijo.

Dr. Fr. Sommeregger †. V petek ob 1½12. uri dopoldne je v bolnišnici sester elizabetink v Celovcu umrl bogoslovni profesor dr. Fr. Sommeregger. Pobralla ga je španska bolezen. V nedeljo popoldne ob 4. uri je bil pokopan ob obilni udeležbi ljudstva, zlasti pa duhovščine. Pokopal ga je kot zastopnik obolelega g. knezoškofa študijski ravnatelj bogoslovnice, g. dr. Sommer. G. urednik Paulitsch je imel ganljiv nagrobni govor. Z dr. Sommereggerjem je izgubila krščansko-socialna stranka zelo delavnega, zmožnega in resnega politika. Rajni je bil šele v 37. letu, pa je že veljal v narodnogospodarskih vprašanjih za veččaka. Objavil je v krščanskosocialnem časopisu lepo število člankov, ki so vzbujali splošno pozornost. Svoje strokovno znanje si je pridobil v Berlinu, kjer je bil promoviran l. 1912. za doktorja nacionalne ekonomije. L. 1908. je dovršil v Rimu v zavodu dell' Anima modroslovne študije in postal doktor modroslovja. L. 1913. je bil imenovan za profesorja na celovski bogoslovni, predaval je zgodovino. Svoje politično obzorje si je razširil zlasti zadnje leto, ko je bil na Dunaju tajnik krščanskosocialne stranke in je kot tak imel veliko priljubljenosti, priti v stik s politiki različnih strank. Zato je tudi narodno vprašanje v Avstriji veliko treznejše sodil kakor

drugi pripadniki krščansko-socialne stranke na Koroškem; da pa kot Nemec vendar ni mogel popolnoma razumeti našega stališča, se ni čuditi. Kot človek je bil značaj, prijazen, vstreljiv kot delavec izredno marljiv. Vsled tega je bil splošno spoštovan. N. v m. p.!

Koroški Nemci hočejo ustanoviti koroški narodni svet. Pravijo, da se bodo vse (seveda nemške) stranke zedinile. Potem pa takoj začnejo z „Aufklärungsarbeit“ v besedi in dejanju, da bi ljudstvo v odločilnem trenutku izvajalo svojo voljo. Vemo iz preteklosti, kaj pomeni nemška „Aufklärungsarbeit“. Laži se bo kar cedilo! Toda gospodje, prišli so drugi časi, in če še sanjate, da bodete do konca slepomišli kakor v preteklosti in da bo odločevalo nasilstvo kakor dosedaj, se zelo motite. Naše pristaje pa prosimo, da pazijo na vse tiste tujce na naših tleh, ki bi trosili še danes kake laži. Prej ali slej jih bo zadela zaslužena kazen! Mednarodno razsodišče ni dunajska vlada in Wilson ni kak Stürgkh!

Prikrivanje dezertarjev. C. kr. deželna vlada opozarja zopet, da se dezertarji množijo in se prebivalstvo čestokrat zanje celo zavzema, jih svari pred izsledovanjem od strani oblasti in tudi sicer po moči podpira. § 220 kaz. zakona določa: Kdor brez prejšnjega sporazuma iz vojaške službe pobegne vojaku ali služabniku (dezertarju) s kazanjem pota, obleko, skrivanjem, z dovoljenjem bivanja pri sebi ali na katerikoli način pomaga in tako pospešuje nadaljni beg ali izsledovanje in aretacijo dezertarja otežkočuje, je kriv zločina pomaganja s prikrivanjem ali pospeševanjem dezertiranja. Zato se prebivalstvo zopet opozarja na kaznivost takega zadržanja s pripombo, da se tako postopanje kaznuje po § 321 voj. zak. s 6 meseci do 1 leta, pri obtežilnih okolnostih z 1—5 let težke ječe in imajo vrh tega take kazni na podlagi postavnih predpisov za posledico, da se ustavi podpora za dezertarjeve svojce.

Borovlje. Učitelj Zich, vojaški oproščeneec za boroveljsko šolo, je že parkrat pravil otrokom v šoli, da to, kar jim „Pfaffen“ pravijo v šoli, vsesкупaj ni res. Mladega gospoda zdaj enkrat še prav resno svarimo pred takimi govori. Pravil je tudi, da se bodo otroci morali od zdaj slovenski učiti. V tem ima prav! Tudi njemu ne bi škodilo, potreboval bi gotovo tak poduk. Jugoslavija je že pred durmi!

Kotmaravas. Tukajšnja podružnica kmetijske družbe se je parkrat obrnila za cepljenje svinj na c. kr. okr. glavarstvo. Živinozdravnik, ki je bil za nas namenjen, je razun plače, ki je 600%, dražja kot v mirnem času, zahteval še konja in voz. Ker ga nimamo, ni prišel. Kamor je bil določen g. Fechter, imajo zdaj cepljene svinje, ker se res noč in dan trudi, pri nas pa razsaja rdečica, tako da je samo v Št. Gandolfu nad 14.000 K škode. Če hočejo oblasti meso in špeh, se samo rekvirira, na naše prošnje se pa nihče ne ozira. Kmet naj samo dela in daje, zraven pa pokorno „tišči gobec“.

Slov. Plajberk. (Terice.) Redke so bile pred vojsko teritve v našem kraju. Vsled vojske je pa nastalo pomanjkanje prta in poiskale so se spet trlice izpod streh. S teritvami pa se je hotela razpasti grda navada, da se namreč teritva konča s plesom, kar bi ne smelo biti. Že dopoldne razpošljejo terice šopke s prejo povite fantom, ki so s tem povabljeni na večerni ples. Na Šolnovi teritvi so se pa letos dekleta za izostali ples maščevala: vse kar so dobile za šopke, so darovale za sv. mašo in za spominski križ padlim domačim vojakom. Tako je prav! Proč s poganskim plesom!

Guštanj. Umrli je minuli teden Ana Lipovnik p. d. Potočnikova Anka. Stara je bila 70 let. Prenašala je vse bolečine vdano v božjo voljo. N. v m. p. — Umrli je prejšnji teden žena tukajšnjega kovača Elizabeta Pipan. Bila je vedno bolj boleha. Zapustila je moža in več malih otrok. N. v m. p. — Umrli je J. Stekl p. d. stari zgornji Tišler. Star je bil 84 let. N. p. v m.!

Dobrije pri Guštanju. V naši občini so pustili samo tri mline. Zelo veliko mletve je imel Blatnikov mlin, ker so mu vozili z Dobrij, Selovca, Dobrove in Tolstega vrha. V zadnjem dežju pa je voda tako narasla, da je odnesla velik del istega kamenja, katerega je pustil gosp. Osiander zasuti v Mežo. In ni čuda potem, da je to kamenje prišlo do Blatnikovega jeza in ga popolnoma razneslo. In kam naj sedaj kmetje vozijo v mlin? Glejte, g. Osiander, da pustite kmalu postaviti drug jez!

Podkloster. (Poroka.) Minoli pondeljek se je vršila v župni cerkvi podklostrski poroka g. Maksa Cukala, trgovca pri Sv. Juriju ob Taboru, z gđ. Marico Pergerjevo iz Braslovč. Poročal ju je ženinov brat č. g. dr. Cukala, župnik v Podklostru. Za priči sta bila gg. trgovca Ant. Turnšek iz Rečice in Viktor Cukala iz Gomilkega, odlična štajerska rodoljuba. Med poročno

sv. mašo je ubrano prepeval domači cerkveni zbor, pri katerem je prijazen sodeloval tudi č. g. Sadjak, župnik pri Sv. Lenartu. Seveda narodni sklad ni bil pozabljen. Čislanim novoporočencema pa vso srečo na pot skozi življenje!

Tolstivrh. (Zapisovanje krompirja.) Pretekli teden so zapisovali v naši občini krompir. Posel je opravljal „Kokal“, brat sedanjega občinskega upravitelja, v spremstvu občinskega sluga. Pri vsaki hiši je pravil, da je gosp. Oset prvič zapisal preveč arov zemlje za krompir. Trdila sta oba, da meri ar 100 m na dolgo in 100 m na široko. Vsak učenec, ki je obiskoval slovensko ljudsko šolo, lahko pove, da meri ar 10 m na dolgo in 10 m na široko. Pravila sta tudi, da se je lansko leto veliko premalo zapisalo žita, ker so zapisovali Slovenci, ki so držali s slovenskim kmetom. Koliko žita pa je oddal veliki posestnik Osiander?

Velikovec. (Pogreb kanonika Žela.) V torek dopoldne, ob 10. uri, smo spremljali g. kanonika Žela na njegovi zadnji poti na št. rupertsko pokopališče, kjer so bili položeni njegovi zemeljski ostanki v grobišče velikovskega kapitelja. Velikanska množica se je pogreba udeležila, iz mesta in okolice. Sprevod je vodil mil. g. tinjski prost Gregor Einspieler ob asistenci gg. dr. Rožmana in dr. Mörtlna, šolskih tovarišev rajnega. Duhovnikov je bilo nad 40. Med drugimi smo opazili tudi g. okrajnega glavarja barona Benza z g. koncipistom L'Estoquom, g. župana Gratzhoferja, učitelstvo s šolsko mladino in dr. Šolske sestre in Marijina družba iz Št. Ruperta so se udeležile korporativno. Tudi kat. politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem je poslalo svojega zastopnika. Bridka žalost v očeh množice in številni venci so bili dokaz priljubljenosti in ljubezni, ki jo je vžival rajni. G. dr. Gregor Rožman je imel v cerkvi prelepo slovensko in nemško pridigo, v kateri je naslikal idealno delovanje rajnega kanonika. Duhovni sobratje rajnega so v cerkvi in ob grobu zapeli ganljivi žalostinki. Počivaj sladko, dragi Ivan! Na svidenje nad zvezdami!

Drobojle ob Blaškem jezeru. (Vrnitev v domovino.) Po preteku četririh let sem se zopet vrnil v mili mi domači kraj. „Pozdravljena Marija!“ sem vzkliknil, ko sem zagledal domačo cerkev; pod tvojim okriljem počivajo vsi oni moji tovariši in sosedji, s katerimi sem hodil po potu življenja, a jih sedaj ob moji vrnitvi nisem več našel, v sladkem miru božjem, katerega v življenju niso našli. Pozdravljen tudi moj mili slovenski Korotan, še živiš, še te ni strl nemški duh, in ako Bog da, te tudi ne bode! Pozdravljeni tudi Vi gospod urednik. Zagotavljam Vam, da bom pridno dopisoval v Vaš cenjeni list „Mir“. Vam udani Janez Pirker.

Kakšna bi bila ponujana Ilirija. Iz Libuči nam pišejo: Cesarski manifest gledé preureditve Avstrije v zvezno državo je nabit pri nas v občini, ki je razun nekaj izjem, čisto slovenska, samo v nemškem jeziku. To preziranje slovenskega življa od strani naših političnih oblasti se vrši danes, v času, ko se na vseh krajih sveta propoveduje, zahteva in obeta enaka pravica vsem narodom, v času, ko sklepanje miru zavisi od tega, da vpoštevamo pravice vseh narodov. — Naše c. kr. oblasti so toraj tudi zdaj dosledne v teptanju našega naroda, ko se pripravljajo, da nam ustanovijo našo jugoslovansko državo.

Djekše. (Žalost.) Dne 5. oktobra je umrl Lesjakov Janez Jamnik, star 20 let, izučen mizar. V vojaški službi si je nakopal pljučnico. Svojemu tovarišu je bil tam rekel: „Na rožnensko nedeljo bo na Djekšah veselo, takrat pojdem domu.“ Ves bolan in izmučen je prišel k Lesjaku. Na rožnensko nedeljo pa je šel res domu, počivat k svojim rajnim starišem. Zapustil je doma na smrt bolno edino sestro. Pogreb je bil veličasten. Udeležili so se ga vsi vojaki na dopustu, požarna bramba ter mnogo ljudstva tudi iz oddaljenih krajev. Domači pevci so peli ganljive žalostinke. — Deset dni pozneje, 17. oktobra, se je po istem potu pomikal zopet veličasten sprevod. Lesjakova Mici Jamnik je šla za svojim bratom k večnemu počitku. Bila je stara 22 let. Sušica je pretrgala nit njenega blagega življenja. Bila je zvesta družabnica Marijine družbe v Št. Rupertu. Pogreba so se udeležili g. kanonik in vojaški duhovnik Štih, šolske sestre in Marijina družba iz Št. Ruperta z zastavo. Družbenice so ob grobu zapele zadnji pozdrav Marijinemu otroku. Res je bila rajna Mici v vsem življenju vzgledna Marijina hči. — Dne 21. oktobra se je preselil na naše pokopališče 76 let stari Avguštin Toplič, ki je bil prejšnje čase skozi 30 let cerkveni organist in pevovodja na Djekšah. Tudi ta pogreb je pričal, kako smo vsi rajnega Štineja spoštovali in ljubili. — V noči od 19. na 20. oktobra je gorelo pri Kopajniku v Vovbrskih gorah. Zgorelo

je vse. To je že peti požar letos v Vovbrskih gorah. Ljudje precej sumijo, kdo zažiga.

Pliberk. Jugoslavija se nam bliža s hitrimi koraki. Nekateri pliberški meščani so povesili glave kakor mračniki, kadar posije solnce. Razdelili so se v tri oddelke. Prvi trdijo, da nikdar v srcu niso bili nemčurji in da so slovenskega rodu (kar je res!), morali so le molčati pred nemško oholostjo. Rekli so, da postanejo sedaj zavedni Slovenci. Druga vrsta so tisti, ki trdijo, da gredo prvo uro iz Pliberka tja gor kam med Nemce, kakor hitro zasije Jugoslavija. Tretja vrsta, a teh je le eden, najmočnejši pliberški vsenemec, pa pravi, da se takoj ustrelji, ako res pride do Jugoslavije. Gospodje, bodete vsi držali besedo?

Politični pregled.

Dr. Šušteršič — spokornik?

„Novice“, glasilo dr. Šušteršiča, ki so v svojem prvem članku odklanjalo Jugoslavijo in se ogrevale za avtonomno Slovenijo, so objavile dr. Šušteršičev konfiteor. Dr. Š. pravi, da stoji nemajeno na istem načelnem stališču, kakor poslanci Jugoslovanskega kluba. Je za to, da se konstituirajo jugoslovanska država in sestavi narodna vlada, ki bi ji rad izročil vse svoje dosežke posle. Prepričani smo, da hoče tudi s to novo izjavo slepomišiti. Predno je podal to izjavo, je konferiral na Dunaju!

Pozno!

Deželni odbornik dr. Ivan Zajc je izstopil iz takoiimenovane „Slov. kmečke stranke“, kakor se imenujejo dr. Šušteršičevi pristaji.

Iz Bolgarije.

Ukrajinski poslanec vitez Wassilko je očital zunanjemu ministru grofu Burianu, da je o položaju slabo poučen in da se v vojski ni nič naučil. In vendar je bil grof Burian tisti, ki je še 27. septembra tolažil nemške poslance, da se je storilo vse, da se zavaruje naša varnost na Balkanu. To je bilo dan pozneje, ko je Bolgarija prosila za mir. In 1. oktobra je baron Hussarek v svojem govoru v državnem zboru opisal položaj v Bolgariji takole: Na jugovzhodu je nastal resen položaj. Toda niti zdaleč ne bi mogel tega položaja označiti kot nevarnega. Dan nato pa je že prišla z Dunaja vest, da pripravlja dunajska vlada nov mirovni predlog.

Kako je bilo torej v Bolgariji tiste dni, ko se je izvršil prevrat, ko so Nemci morali zapustiti Bolgarijo, Amerikance pa so po sofijskih ulicah nosili na rokah? Bolgari so se vojne naveličali; predolgo jim je trpela. Balkanski vojski je takoj sledila svetovna vojska. Njihova polja so bila vsled vojske slabo obdelana, in začelo se je pomanjkanje. Lani so še živeli, letos pa je začelo vsega primanjkovati, zlasti vojakom, ki so na fronti stradali in nosili na sebi naravnost cunje. Armado je pa najbolj dražilo obnašanje Nemcev. Bolgari so razločevali Avstrijce in Nemce. Nemci so v Bolgariji rekvirirali, bolgarski vojaki so pa stradali; zato so pa morali biti Bolgari vedno v prvih vrstah, Nemci pa za njimi. To se je zaneslo počasi med ves bolgarski narod, in agitacija za sporazum z antanto je našla ugodna tla.

Ko je začela antanta ofenzivo, ni našla pred sabo več strastnih bojnikov. Dve bolgarski diviziji sta prešli k sovražnikom. Vojaštvo je korakalo proti Sofiji, da prežene od tam Nemce in kralja, češ da drži z Nemci. Štiri dni in štiri noči so se vršili boji kakih 10 kilometrov pred Sofijo. Nemci in kralju zvesto vojaštvo so bili vstašem kos, ker so ti prihajali s fronte v posameznih oddelkih. Toda dolgo bi ne bili več vzdržali. Bolgari pravijo, da je v bojih pred Sofijo padlo kakih 8000 mož. Ta številka bo pretirana.

Dne 3. oktobra se je v Sofiji zgodil prevrat. Malinov je bil sklenil mir. Ponoči ob 1/2 2. uri se je podal h kralju in mu naznanil, da ljudstvo zahteva, da mora kralj oditi. Kralj se je razjokal in takoj odpotoval. Na budimpeštanskem kolodvoru je sprejel bolgarskega konzula Stojanoviča in mu dejal, da so neresnične obdolžitve, da bi bil igral dvojno vlogo, z antanto in centralnimi državama; govoril je resnico.

Nemci so morali Sofijo zapustiti, tudi nemško civilno prebivalstvo. Le Slovani, ki so nemški podaniki, so smeli ostati. Trditev, da so Nemci pri odhodu v Sofijo „rekvirirali“, ni resnična; častniki niso imeli niti toliko časa, da bi bili vse svoje reči na avtomobile naložili.

Bolgari so zelo miren narod. Kakor hitro so dosegli svoj namen, je nastal v Sofiji popoln red in mir. Po drugih bolgarskih mestih je bilo sploh vse mirno in so ljudje opravljali svoje vsakdanje delo. Takoj ko je zapustil kralj Ferdinand Sofijo, je nastopil vlado njegov sin Boris II. Ko

se je izvršila cerkvena slavnost, je ljudstvo zaklicalo svojemu novemu kralju enkrat živijo. Ostalo je pa precej hladno.

Tudi civilni podaniki Nemčije so morali Bolgarijo zapustiti; slovanski podaniki Nemčije so pa dobili izredno dovoljenje, da smejo ostati.

Iz opisanega se da spoznati, kakšno da je mišljenje Bolgarov in kako se je prvotno navdušenje dobršnega dela Bolgarov do Nemčije in Nemcev sploh popolnoma preokrenilo. Krivi so Nemci sami. V začetku vojne so nemški učenci po časopisih razmišljali, zakaj je takorekoč ves svet proti Nemcem. Odgovor na to vprašanje dobé — v Bolgariji.

Književnost in umetnost.

„Kurent“. 5. številka „Kurenta“ je izšla kot specijalna gledališka številka s sledečo vsebino: Jurij Brut, pokloni Taliji. Tone Gaspari, Časi se izpreminjajo. Bahun: Igralec. Karol Zelensky: Dobrotnik. Bahun: Nežne, drobne. —x: Tako je. —ba: Bolgarskemu Ferči za slovo. Ferdo Plešič: Kulisni škrat. Komik Grimaldi: Gledališki lepak. Poljub. Profesor glasbe. Dosednost. Prijatelj umetnosti. V prilogi: Listnica uredništva. Slike: Makeim Gaspari: Vstajenje. France Podrekar: Danilo. Maksim Gaspari: Po kino-predstavi. France Podrekar: Deželna polonija. Hinko Smrekar: Prizor iz pretresljive drame, „Svetovni požar“. Maksim Gaspari: Darila primadoni v letošnji sezoni. Maksim Gaspari: Bolgarskemu Ferči za slovo. Hinko Smrekar: Prizor iz velike svetovne drame. — „Kurent“ izhaja po dvakrat na mesec ter stanejo vse številke do konca tekočega leta 10 kron. Novi naročniki dobe lahko še vse doslej izšle številke „Kurenta“. Naroča se v upravnistvu „Kurenta“, Stari trg 19 (Zvezna tiskarna).

Marija, žalostna mati. Premišljevanja in molitve. Spisal dr. Josip Hohnjec, profesdr bogoslovja v Mariboru. — Mirno lahko trdimo, da po vsebini tako popolnega, izvirnega molitvenika še Slovenci dosedaj nimamo, kakor je ta. Pisatelj, neumorni organizator slovenskega ljudstva, se je v resnici potrudil podati svojemu ljudstvu nekaj dobrega. Knjiga vsebuje v prvem delu osem obširnih premišljevanj o Žalostni Materi božji, kakoršnih dosedaj še ni bilo v slovenski nabožni književnosti. Premišljevanjem sledi veliko število zlatih pobožnosti v čast Žalostni Materi in v čast trpljenju Jezusovemu, štiri sv. maše in zbirka splošnih molitev in pobožnosti. Ob koncu je g. pisatelj še dodal razne molitve v boleznih, za bolnika, za umirajoče in za rajne. Novo knjigo prav toplo priporočamo. Cena s poštnino vred K 6-50. Naroča se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Interkalarni račun. Priročna knjiga za provizorje. Nemški spisal F. S. Šegula. Žaloga in prodaja: Styria, Gradec, Albrechtsgasse. Cena K 2-40. — Knjiga je nastala iz prenujne potrebe vojnega časa, ko se je delo in skrb farnih provizorjev tako zelo pomnožilo in ko račun na

župnijah z velikim gospodarstvom znašajo mnogo tisoč kron. Dober prijatelj in svetovalec bo provizorjem priučujoča knjiga, ki jih pouči v vseh postavnih določbah, olajša delo, obvaruje škodo ter zabrani prepire s prednikom (zapuščino) in naslednikom. Knjiga pa ima še poseben pomen: Opozarja na verski zaklad, ki bo moral obstajati pač tudi v Jugoslaviji, ter pravočasno opominja, naj bi se o bodoči delitvi dežel razdelil pravično verski zaklad, zlasti še na Štajerskem in Koroškem.

„Pogled v novi svet.“ V založbi „Slovenske socialne Maticе“ izide te dni 2. zvezek „Propagandnih spisov“ z naslovom „Pogled v novi svet“. Spis obsega referat, ki ga je imel naš najboljši narodno-gospodarski strokovnjak na prvi seji gospodarskega odseka „Narodnega sveta“. Referat podaja nazorno sliko o gospodarskem stanju v vojni se nahajajočih držav, pokazuje cilje, po katerih streme demokratične države na polju produkcije, določevanja cen itd., in se temeljito bavi z najbolj perečim vprašanjem prehodne dobe, z valutnim vprašanjem. Vsakdo, kdor hoče dobiti pravo sliko o bodočem narodno-gospodarskem življenju, ki je temelj vsega narodno-političnega in kulturnega napredka, se bo s pridom vglobil v to knjižico. Brošura bo veljala 1 K, s poštnino K 1-20; za zadrugnike „Slovenske socialne Maticе“ pa s poštnino 1 K. Naročil sprejemajo „Slovenska Socialna Matica“ v Ljubljani in vse slovenske knjigarne.

Važnost latinskega dela brižinskega kodeksa in njegovih pripiskov za vprašanje o postanku in domovini slovenskih odlomkov. Se enkrat opozarjamo na važno razpravo o slovenskih brižinskih spomenikih, katero je spisal priznani slovenski jezikoslovec, vseučilišni prof. dr. R. Nachtigal v Gradcu. Kopitar je že l. 1822. imenoval naše slovenske brižinske spomenike: „Das nordkarantanische Vademecum eines freysinger Missionars,“ in sicer naj bi bil to „vademecum“ brižinskega škofa Abrahama (957.—994), „karantanskega“, ki je povečal slovenska brižinska posestva na Koroškem. Razprava, ki je izšla v „Časopisu za slovenski jezik, književnost in zgodovino“ je pisana z velikim kritičnim duhom, z neumorno marljivostjo in trudom in zasluži večje pozornosti v slovenski javnosti. Veleučena razprava bo zlasti zanimala častito koroško slovansko duhovščino, ker cela veleaktualna vsebina „brižinskih spomenikov“ je pravzaprav koroška slovenska cerkvena zgodovina v početku srednjega veka. Ker so torej brižinski slovenski spomeniki nastali na slovenskem Koroškem — na otoku ob Vrbskem jezeru in ker torej vsebujejo slovensko-koroško zgodovino, zato bi bilo želeti, da vsa slovenska koroška inteligenca čita in pozna to globoko in temeljito študijsko razpravo. Ako se še kdo izmed č. gg. duhovnikov oziroma lajkov želi naročiti na „Časopis za slovenski jezik, književnost in zgodovino“, lahko pošlje naročnino s svojim natančnim naslovom kar na upravo „Mira“. Uprava bo vse potrebno poskrbela, da naročnik čimprej prejme „Časopis“. Naročnina, ki je skromna in znaša letnih 8 K,

se pa tudi lahko pošilja na ime knjigarne Ign. pl. Kleinmayer & Ferd. Bamberg v Ljubljani. — Uredništvo „Časopisa“ je v rokah vseuč. prof. g. dr. Nachtigala (univerza) in prof. g. Kaspreta v Gradcu in dvornega kustosa g. dr. Fr. Kidriča na Dunaju. Slovenci! Položite s skromno naročnino temelj bodoči slovenski znanstveni akademiji.

Cvetka tolažbe ljubim rajnim.

Ko pride mesec, ki je na poseben način posvečen spominu naših ljubih rajnih, tedaj vzplamti na novo naša ljubezen in vnema, in bolj kot navadno smo pripravljeni vse storiti, kar je v naših močeh, da pomagamo dragim svojcem, ki še morda trpe v očiščevalnem ognju. Sv. Cerkev kot skrbna in ljubeča mati gre pri tem svojim otrokom na ljubeznipoln način na roko, ponujajoč jim v najboljše meri svoje milosti. — Odprla je že pred več leti zakladnico sv. odpustkov, da omogoči vsem ki so dobre volje, pomagati dne 2. novembra na poseben način svojim dragim umrlim. In sedaj, ko ni več skoro hiše, v katero bi ne zašla grenka žalost, ko mrtvaške žalostinke kar nočejo ponehati, so sv. oče Benedikt XV. izdali nad vse tolažljivo apostolsko določbo, s katero nas na novo opozarjajo na neizčrpilivi studenec milosti, na daritev sv. maše. Ne enkrat — trikrat naj mašnik Gospodov na dan vernih duš stopi pred božji oltar, ter daruje pravno daritev nove zaveze za trpeče duše. Trikrat naj duhovno stopi s presveto Rešnjo Krvjo napolnjenim kelihom v kraljestvo mrtvih, kjer ga pričakujejo milijoni z vročim hrepenenjem. Ta v nepopisni očetovski ljubezni dana določba kaže vernikom na novo, „kako brez primere izvrstno, vsemogočno rešilno sredstvo za trpeče v vica“ se nahaja v sveti maši, ter jih potrjuje v želji, nakloniti svojim dragim umrlim neizrekljive zaklade milosti. Mnogim bi torej dobrodošlo, zvedeti kaj natančnejšega o prekoristni napravi, vsled katere morejo svojim ljubim na lahek način pridobiti sadove neštevilnih maš; namreč v „Mašni zvezi za Afriko“. Vsak, kdor je vpisan v to zvezo, živa neprecenljive koristi vedne udeležbe letnih 300 sv. maš, katere da brati Družba sv. Petra Klaverja na namen udeležnikov. Moremo li dandanes, ko so raznovrstni zunanji znaki skoro nemogoči, svojim rajnim dati večji dokaz svoje ljubezni? Nam li potreba časa ne prepušča, pobožne navade, prižigati lučice na grobovih? Ni li tisočem in tisočem nemogoče, položiti četudi samo skromnih cvetk na grob očeta, moža ali brata, katere je smrt dohitela daleč od domovine, kjer v sovražni deželi, v grobovih junakov na vzhodu, zahodu ali jugu pričakujejo vstajenja? In četudi je kedo tako srečen, da mu telesni ostanki njegovih rajnih počivajo v domači zemlji, najsi mu ne manjka cvetja in drugega kinča za okrašenje dragih grobov, mar ne bo duhovno delo umiljenja dušam tisočkrat bolj zaželeno, njim, ki sedaj vse reči presojuje po njih pravi vrednosti, v luči večnosti?

Krščanska umetnost nam trpeče duše tako rada predstavlja zaprte v ognjeni peči, opozar

Duhovščina dekanije Velikovec in žalujoči sorodniki naznanjajo vsem sobratom, sorodnikom in prijateljem tužno vest, da je v soboto, dne 19. oktobra, ob 10. uri zvečer, previden s sv. zakramenti za umirajoče, po mučni, kratki bolezni, mirno v Gospodu zaspal častiti gospod

Ivan Žel

kanonik, beneficiat in katehet v Velikovcu.

Zemeljski ostanki blagega pokojnika se pokopljejo v kapiteljskem grobišču v št. Rupertu pri Velikovcu v torek, dne 22. oktobra 1918, ob 10. uri predpoldan. Sv. maše zadušnice se berejo v mestni župnijski cerkvi v Velikovcu do 10. ure. Končno mrtvaško opravilo bo v št. Rupertu po deseti uri.

Duša preblagega se priporoča v molitev in blag spomin.

Hranilnica in posojilnica v Velikovcu

naznanja žalostno vest, da je njen odbornik in tajnik, častiti gospod

Ivan Žel

kanonik, član nadzorstva Zadrugne zveze itd.

v soboto, dne 19. oktobra 1918, ob 10. uri zvečer, po mučni, kratki bolezni, v 35. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Bodi mu Bog plačnik za njegovo požrtvovalno delo na zadrugnem polju!

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavnica: K 10.000.000.

Rezervni zaklad: K 1.500.000.

Prodaja srečke razredne loterije.

Kolodvorska ulica št. 27.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun. Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

Srečke na obroke, promese k vsem žrebanjem.

jajoč s tem ne samo na njih muke, ampak tudi na nezmožnost njih samopomoči in rešitve. Ali bi torej ne bilo skrajno neusmiljeno, pustiti jih kopnieti v njih ujetništvu, ko imamo v sv. maši, v „Mašni zvezi“ tako mogočno sredstvo za njih rešitev? — To naj bo daleč od nas! — Še danes jim hočemo prihiteti na pomoč.

Pomni! Da se koga (živega ali umrlega) vpiše v „Mašno zvezo“, zadostuje njegovo ime in enkratni prispevek 1 K za vselej, poslati na spodaj stoječi naslov:

Družba sv. Petra Klaverja v Ljubljani, Pred škofijo št. 8.

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler**, prošt v Tinjah.

Odgovorni urednik: **Otmár Mihálek**.

Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Telefon 179.

Preselitveno naznanilo.

Slavnemu občinstvu si usojam naznaniti, da sem svojo trgovino s papirjem, šolskimi potrebščinami in galanterijskim blagom iz Lidmanskega ulice št. 25 preselil na

Salmovo cesto (Salmstraße) št. 1.

Z geslom »Svoji k svojim« prosim mnogo brojnega poseta ter beležim

spoštovanjem

Gustav Blažon

v Celovcu, Salmova cesta (Salmstraße) št. 1, na vogalu Knežjega trga (Fürstenplatz).

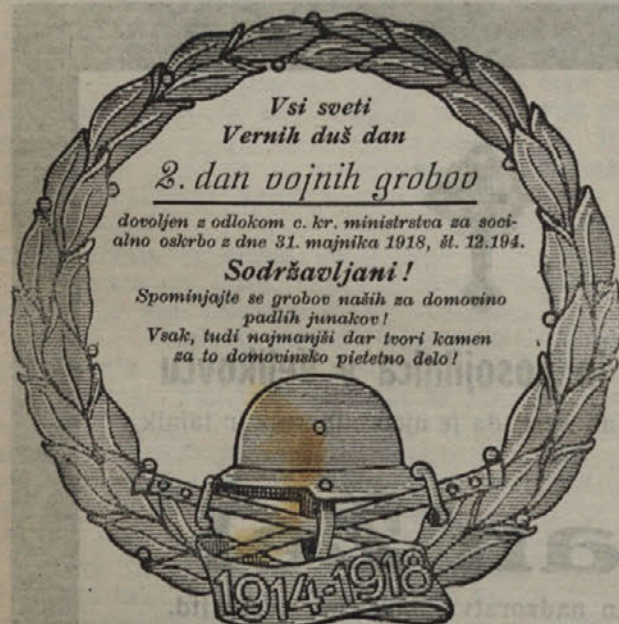
Volnene rute, žensko jopo in vrhnja dela čevljev za 10 letnega otroka zamenjam za živila. K. K. v tiskarni Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Vetrinjsko obmestje 26.

Ovčji kožuh kakor več kosov damskih in moških oblek in perila v dobrem stanju, tudi po posredovalcih, se odda. Vprašanja tudi pismeno pod „dobra zamenja“ na upravnishvo „Mira“ št. 43.

Pod najvišjim pokroviteljstvom
Nj. c. in kr. Apostolskega Veličanstva

cesarja Karla I.

Komitē za oskrbo vojnih grobov v Avstriji
Glavno vodstvo: Dunaj, IX., Canisiusgasse 10.

Za eno lahko kočijo

oziroma koleselj, v dobrem stanu, plačam precejšnjo svoto

z govejskimi podplati.

Ferdo Jamnik, Ljubno (Štaj.)

Pristno toaletno milo

fino dišeče, 1 kos 100 gr težak, 3 kosi 18 K, 6 kosov 34 K, 12 kosov 65 K.

Pristno milo za pranje

1 kg po 26 K. — Pošilja le, če se prej vpošlje znesek.

M. Jünker, eksportno podjetje v Zagrebu br. 16, Petrinjska 3 (Hrvatsko).

Štiri lepe plemenske kobile

(pingavsko pleme), stare po 4 leta, 16 pesti visoke,

so naprodaj.

Poizve se pri **Adolf Žabjek v Ljubljani, Poljanska cesta 55.**

Daj nam mir, Gospod!

Pesem za 3 ženske glasove in orgle se dobi pri šolsk. ravnat. **A. Kosi-ju, Središče (Štaj.)**. Partitura 80 h, pevski part 30 h.

Kupim

vsako množino mošta, kisa, žganja.

Cena po dogovoru.

Franc Potočnik, Drvešavas, p. Pliberk.

Dve obleki za moške

se dajo

v zameno za drva in krompir.

Več se izve in ogleda na Benediktinskem trgu št. 4 v Celovcu na desno v dvorišču.

Breja kobil

črez polovino, je naprodaj.

Vrbnik, h. št. 27, Št. Jakob v Rožu (Koroško).

Parilnik za krmo,

pocinjen

vlit kotel s pokrovom

in

vlit kotel za 250 litrov

poceni odda

Franc Kraut v Pliberku.

Vzgojišče za deklice (internat)

čč. šolskih sester v „Narodni šoli“ v št. Rupertu pri Velikovcu na Koroškem se priporoča p. n. slovenskim staršem. Sprejmejo se deklice, ki želijo obiskovati v hiši se nahajajočo štirirazredno ljudsko šolo.

Na svoji četrti uri od „Narodne šole“ oddaljeni pristavi sprejmejo čč. šolske sestre tudi več dečkov, ki želijo obiskovati „Narodno šolo“, v vzgojo in oskrbo. Šolsko leto se prične dne 5. novembra 1918. Plačilo 70 kron mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč. šolskim sestram v št. Rupertu pri Velikovcu na Koroškem.

100.000

hvalčni odjemalci potrjujejo, da koreninski pokončevalec „Riabalasam“ v treh dneh brez bolečin odstranjuje kurje oči, bradavice, trdo kožo. Uspeh z jamčen. Cena 3 K, 3 lončki 7 K, 6 lončkov 11 K. Zobobol odpravlja „Fiden“, če trdovraten revmatizem povzroča zobobol, kadar so vsa sredstva odrekla in če so zobje votli. Če ni uspeha, denar nazaj. Cena 3 K, 3 škatljice 7 K, 6 škatljic 11 K. Nič več zobne kamne naseže, nič več slabega duha iz ust! Srečno beže zobe dobite po zobnem nudiu „Xiris“. Takojšnji učinek! Cena 3 K, 3 steklenice 7 K.

Podgane, miši

se popolnoma iztrebijo s podgansko smrtjo. Če ne pomaga, denar nazaj. 100 zahvalnih pism. Cena 4 K, 3 škatljice 9 K. Stenice, uši, bolhe, ščurke uničuje z zalogo vred korenito „Thiora“. Cena 3 K, 3 kartoni 7 K, prašek zoper uši zraven 2 K.

KEMENY, Košice (Kassa), poštni oddelk 12/660, Ogrsko.

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plaščke za ministrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizete, kelih, ciborije, monštrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi oddelk za paramente **Jožefovega društva v Celovcu.**

Demanti za rezanje stekla.

Demantov za rezanje stekla morem sedaj le št. 5 po K 28.— in spal demantov po K 32.—

oddajati, ker je privoz demantov prekinjen in se dobi surovina le prav težko in po prav visokih cenah.

Povzetna poštnina stane 1 K. Za rečno in solidno blago jamči

Jan. Grolich, drožerija pri angelu, BRNO 638, Morava.

Framydol je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive lase in brade za trajno temno pobarva. 1 steklenica s poštnino vred K 3'60.

Rydyol je rožnata pordeti blede lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštnino vred K 2'85. — Povzetje 45 h več. — Naslov za naročila:

JAN. GROLICH, drožerija pri angelu, BRNO 638, Morava.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva ulica št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva ulica št. 7.